

суддів та ухвалювати рішення за результатами розгляду таких скарг, коли вже слідчий суддя місцевого суду розгляне клопотання органу досудового розслідування про продовження строку тримання під вартою.

Незрозумілими є запропоновані законопроектом зміни щодо негайного звільнення особи з-під варті, а так само щодо повернення без розгляду слідчим суддею наступного клопотання про подальше продовження строку тримання під вартою у разі скасування судом апеляційної інстанції ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, ухвали про продовження строку тримання під вартою. Оскільки КПК України вже врегульовано порядок звільнення особи з-під варті (ст. 202 КПК).

Отже, прийняття законопроекту, зокрема в частині доповнення КПК України ст. 201-1, не сприятиме ефективному та швидкому здійсненню розгляду апеляційних скарг на зазначені рішення слідчих суддів.

Викладене дозволяє зробити висновок про те, що в цілому проект Закону України «Про внесення деяких змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо вирішення окремих питань здійснення досудового розслідування» (реєстр. № 7635 від 05.08.2022) потребує доопрацювання з врахуванням висловлених зауважень.

Список використаних джерел:

1. Про внесення деяких змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо вирішення окремих питань здійснення досудового розслідування. Проект Закону України від 05.08.2022 р. № 7635. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1430357>.

ГАРАНТУВАННЯ РОЗВИТКУ САДІВНИЦТВА, ЯГІДНИЦТВА ТА ВИНОГРАДАРСТВА ЯК ВИД ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРОПРОМИСЛОВОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Колеснік Тетяна, к.ю.н., асистент кафедри державно-правових дисциплін та міжнародного права, Державний біотехнологічний університет

Садівництво, ягідництво і виноградарство України мають міждержавне значення. Різні райони України спеціалізуються на вирощуванні різних плодів. Так, основні масиви яблунь, груш розміщено в Лісостепу і на Поліссі, а вишень, слив, абрикос, черешень, персиків, горіхів – у Степу. Плодоягідні насадження найбільш сконцентровано у Правобережному Лісостепу, Криму, Закарпатській області, промислові ягідні насадження зосереджені здебільшого навколо великих міст з орієнтацією на споживача. Виноград

широко оброблюється на півдні України. Насадження рослин в основному розташовані в Одеській, Миколаївській, Херсонській, Закарпатській та Запорізькій областях, а також в Криму [1].

Багато років український агропромисловий комплекс до повномасштабного вторгненням 24.02.2022 року збройних сил російської федерації на територію України посідав провідні позиції серед експортерів світу. У 2021 році 40 % від загального експорту України становила агропродукція. Це стало справжнім випробуванням для аграріїв. Вторгнення спричинило руйнування налагоджених роками процесів, логістичних ланцюгів. Багато посівних територій, садів та виноградників було заміновано, до частини немає доступу, знищено техніку та склади [2].

За даними Міністерства фінансів України, від початку повномасштабної війни близько 17% бізнесу в Україні призупинили свою діяльність, а до 30% – частково втратили активність [3].

Попри дію воєнного стану в Україні, що був введений Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022 [4], сьогодні агробізнес налагоджує логістику, виробничі потужності на безпечних територіях України та співпрацю з іноземним ринком, розширює свої виробництва на заході країни.

Українська держава також не стоїть осторонь, не дивлячись на спалене навантаження на державний бюджет, «відкрила вікно можливостей» для зміцнення українського бізнесу, в тому числі аграрного, та стимулювання підприємницької активності, анонсувавши старт декількох грантових конкурсів. Таким чином, наразі українські підприємці, зокрема аграрії, мають змогу отримати кошти від держави на розвиток власної справи [5].

Ми погоджуємося із А. А. Радченко, О. Г. Підвальною, що малий бізнес має суттєвий вплив на стабілізацію економічної ситуації регіонів та країни в цілому. Малі підприємства та індивідуальні підприємці в аграрній сфері поряд з великими підприємствами вносять помітний внесок. Малим підприємствам у бідній сфері, в тому числі і в аграрній, доводиться приймати великі зусилля, щоб працювати і отримати доходи від своєї діяльності. Але не дарма малий бізнес називають фундаментом великої економіки. Малі підприємства мобільніші, мають порівняно високу оборотність капіталу, квітуть великих підприємств пристосовуються до сучасних умов [6, с. 224].

Слід акцентувати увагу, що грант – це не «подарунок» від держави, а цільове надходження коштів, що надаються на безповоротній основі на реалізацію конкретного заходу чи дії на умовах держави, із подальшим контролем з боку уповноважених державних органів за їх використанням. Якщо кошти будуть використані не для реалізації задекларованих цілей, а власних цілей, то, як правило, настають певні негативні наслідки – повернення коштів, «чорний список» тощо.

Кабінет міністрів України у червні 2022 року затвердив три програми грантового фінансування для бізнесу під загальною назвою «Робота». Серед

них одна програма спрямована на підтримку садівництва, ягідництва та виноградарства. Йдеться про часткову компенсацію вартості садів. Держава надаватиме від 250 до 400 тисяч гривень на 1 гектар садів. Це близько 70% середньої вартості висадки. Очікувана кількість грантів йтиме не за кількістю підприємств, а за площею насаджень. Це гранти для висадки у 10 тисяч гектарів нових садів. Загальний бюджет програми – 4 млрд грн. Одержувачі грантів повинні мати власну землю, або землю в користуванні щонайменше на 25 років. Проєкт саду може бути від 1 до 25 га [3].

Правовими засадами грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства є Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання грантів бізнесу» від 21.06.2022 № 738 [7], положеннями якої відповідно до статей 12 і 16 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [8] Кабінет Міністрів України затвердив: Порядок надання мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу, Порядок надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, Порядок надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства; Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Деякі питання реалізації Порядку надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 738» від 12 липня 2022 № 447 [9], яким затверджено Порядок прийняття рішення Мінагрополітики про надання гранту для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства; Форму договору про надання гранту для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства; Форму інформації щодо переліку отримувачів гранту для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства.

Окремо можна ознайомитися із Роз'ясненнями щодо деяких питань реалізації проєктів щодо грантів в частині розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства Міністерства аграрної політики та продовольства України [10], які містять аналіз типових помилок та запитань зі сторони підприємств, які бажають взяти участь у даній програмі, в ході реалізації даного Порядку надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства.

Одним із прикладів гранту в сфері садівництва, ягідництва та виноградарства, можна назвати «Сади для Перемоги», інформація про який розміщена на Єдиному порталі державних послуг Дія. Ініціатива «Сади Перемоги» запускає грантовий конкурс для українських громад на реалізацію ідей з розвитку сільського господарства та самозабезпечення продуктами харчування. Переможці конкурсу отримають до 250 000 грн на втілення свого проєкту. Кошти гранту громади зможуть використати на техніку для обробки землі, на необхідні засоби для вирощування, зберігання і переробки сільськогосподарської продукції, впровадження новітніх технологій та інші заходи, що сприяють підвищенню продовольчої безпеки. На конкурс

можуть подаватися учасники із Сумської, Київської, Вінницької, Хмельницької, Івано-Франківської, Харківської, Полтавської, Львівської, Черкаської та Дніпропетровської областей. Заявниками можуть бути органи місцевого самоврядування самостійно чи у співпраці з: іншими громадами; комунальними установами та неурядовими громадськими організаціями; малими та середніми фермерами, кооперативами тощо; асоціаціями та об'єднаннями виробників сільськогосподарської продукції [11].

Наостанок слід зазначити, що грантування розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства є формою співпраці держави та аграріїв, аграрного бізнесу. Адже з одного боку – аграрії мають можливість відновити втрачений бізнес, розширити виробничі потужності або взагалі його започаткувати. З іншого боку, держава стимулює українську економіку, наповнює державний та місцевий бюджети шляхом сплати аграріями як суб'єктами господарювання податків; виконує соціальну функцію держави, створюючи робочі місця; сприяє розвитку цілої галузі національної економіки під час війни - садівництва, ягідництва та виноградарства, оскільки через тимчасову окупацію, воєнні дії на південних територіях України українці та країни, в які експортувалися українські плоди, ягоди, виноград, вже відчули на собі обмежену пропозицію овочів та фруктів.

Список використаних джерел та літератури:

1. Масляк П. О., Шипченко П. Г. Садівництво, ягідництво і виноградарство. URL: <http://surl.li/eaufsf>.
2. Агробізнес під час війни: як побудувати ефективну діяльність та на що звернути увагу. URL: <http://surl.li/eaufsy>.
3. Допомога бізнесу під час війни: Кабмін затвердить три програми грантового фінансування. URL: <http://surl.li/eaufga>.
4. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://cutt.ly/xMxal3P>.
5. Кахновська М. Грантування бізнесу під час війни: яку фінансову допомогу можна отримати від держави на розвиток власної справи? URL: <http://surl.li/eaufzf>.
6. Радченко А. А., Підвальна О. Г. Організування малого бізнесу в аграрній сфері регіону. *Вчені записки Університету «КРОК»*. № 3 (59), 2020. С. 224-235.
7. Деякі питання надання грантів бізнесу: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738. URL: <http://surl.li/ciisf>.
8. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 № 4618-VI. URL: <http://surl.li/buycf>.
9. Деякі питання реалізації Порядку надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 738: Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства

- України від 12.07.2022 № 447. URL: <http://surl.li/eavlp>.
10. Роз'яснення щодо деяких питань реалізації проєктів щодо грантів в частині розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <http://surl.li/eavog>
  11. «Сади для Перемоги»: стартує грантовий конкурс для громад. URL: <http://surl.li/eavkv>.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЗА СТ. 146-1 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Корабель Марія Георгіївна, Доцент кафедри державно – правових дисциплін, кримінального права та процесу Харківський національний педагогічний університет імені Г. С Сковороди
Кандидат юридичних наук
e-mail: masher-k@ukr.net
orcid.org/0000-0002-8703-7003

З початку російської збройної агресії проти України, що розпочалася в 2014 році було вчинено значну кількість воєнних злочинів російськими військами. До найпоширеніших можна віднести: масові вбивства мирного населення, викрадення представників органів місцевого самоврядування, катування полонених та цивільних осіб, зґвалтування, авіа удари по цивільним об'єктам інфраструктури, тощо. Перелічені злочини є порушенням норм міжнародного гуманітарного права та законодавства України.

З початку збройної агресії РФ проти нашої держави були внесені доповнення до національного законодавства, що знайшли своє відображення в Кримінальному кодексі України. А початок широкомасштабної війни став передумовою змін та доповнень КК України.

14 квітня 2022 року було внесені зміни в Закон України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» № 2191-IX від 14.04.2022, що доповнив III розділ КК України «Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності» статтю 146-1 «Насильницьке зникнення».

Ч. 1 ст. 146-1 передбачає вчинення наступних діянь «Арешт, затримання, викрадення або позбавлення волі людини в будь-якій іншій формі, вчинене представником держави, в тому числі іноземної, з